

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมรดกอันล้ำค่าทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยมรดกซึ่งเปรียบเสมือนสินทรัพย์ของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ก็ได้นำมาซึ่งรายได้อันมหาศาล เนื่องจากว่ามีผู้สนใจมาเยือนจากทั่วโลกจำนวนมาก ไม่ว่าจะมาในรูปแบบของนักท่องเที่ยวหรือมาเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมก็ตาม มรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้สร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือนเป็นอย่างมาก จนกระทั่งทำให้ชื่อเสียงของประเทศไทยเป็นที่รู้จักในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและนำมาเยือนแห่งหนึ่งของโลก และจากการที่ประเทศไทยมีทุนทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นนี้เอง จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ได้ดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งประเทศไทยได้ใช้ “การท่องเที่ยว” เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวได้กลายเป็นรายได้หลักของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในส่วนที่เรียกว่า “ดุลบริการ” และตลอด 2 ทศวรรษที่ผ่านมา รายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเพียงรายได้เดียวที่ช่วยชดเชยไม่ให้เกิดไทยขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (นนุช สิงหเดชะ, 2548, หน้า 6) และประเทศไทยก็ได้ถูกกำหนดให้พัฒนาเพื่อเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย” และติดต่อกิจการในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และแหลมอินโดจีน โดยเป็นศูนย์บริการทางการบินและการคมนาคมขนส่ง อันทำให้กิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ภัตตาคาร แหล่งบันเทิง ที่อยู่อาศัย ได้รับประโยชน์จากการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไปด้วย (ทับทิม วงศ์ประยูร, 2542, หน้า 223) นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2547-2551 ได้กำหนดเป้าหมายการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เป็น 20 ล้านคน หรือเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 7 แสนล้านบาทภายในปีพ.ศ.2551 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มปป.)

จากยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2547 - 2551 ที่มีความต้องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น โดยคาดหวังว่าจะให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มปป.) นั้น ได้ทำให้หน่วยงานในระดับจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นทั้งหลาย ต่างกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด ตลอดจนทั้งรวมกลุ่มกันเป็นคลัสเตอร์เพื่อดึงดูด

นักท่องเที่ยวมายังภูมิภาคอันเป็นที่ตั้งของจังหวัดนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่เป็นเมืองเก่า อย่างเช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร ซึ่งมีแหล่งโบราณสถานที่ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็น “มรดกโลก” ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดเงินตราจากนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนได้เป็นจำนวนมาก

สำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่อยู่ในภาคกลาง และใช้ระยะเวลาไม่นานในการเดินทางจากกรุงเทพหรือสุวรรณภูมิ ซึ่งโดยทั่วไปความนิยมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยวที่จังหวัดนี้เนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทาง ประกอบกับมีความเหมาะสมกับการเดินทางท่องเที่ยวในระยะเวลาสั้น และที่สำคัญนครประวัติศาสตร์อยุธยายังได้รับการประกาศจากองค์การยูเนสโกให้เป็น “มรดกโลก” อีกด้วย และจากการเป็นแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกนี้เอง ก็ได้มีส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเยือนยังจังหวัดแห่งนี้ นอกจากนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ได้นำรายได้เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างมาก จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงกัน แต่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนี้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดนี้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น อันทำให้ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดมีมูลค่าเพิ่มขึ้นและทำให้รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นด้วย โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้น เกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงในการใช้พื้นที่ทำกินของเกษตรกรจากพื้นที่เกษตรกรรมกลายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม วิธีการผลิตเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเพื่อเอียงชีพเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์ สินค้าที่ขายก็เป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงได้ทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่วนจังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชรอันเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชรนั้น ถึงแม้จะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนไม่มากเท่ากับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาก็ตาม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว ได้มีส่วนช่วยให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชรด้วยเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากนโยบายในระดับจังหวัด ซึ่งจังหวัดสุโขทัยได้มีการจัดทำแผนแม่บทอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความสมดุล ทั้งด้านคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนในพื้นที่ และพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิด “ร้อย สร้อยสังวาลมรดกโลกทั้ง 3 แห่งเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็น Great Civilization ของกลุ่มคลัสเตอร์

อุทยานประวัติศาสตร์มรดกโลก” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 83-84)

อย่างไรก็ตามตัวเลขของรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั้น ไม่ได้หมายความว่าทำให้คนในจังหวัดเหล่านี้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิมเสมอไป ผลกระทบทางด้านลบที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนประเด็นความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา ยังคงเป็นที่กล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางในแวดวงวิชาการ เนื่องจากในสังคมที่มีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมากนั้น มักจะได้รับผลกระทบในเชิงลบต่อชุมชนและท้องถิ่น ผลกระทบเหล่านี้ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในการถือครองที่ดินจากเจ้าของพื้นที่ไปสู่นายทุน ปัญหาการผลิตซ้ำอันเกิดจากความต้องการที่จะผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการจ้างงานอันเนื่องมาจากแรงงานภาคเกษตรที่เคยมีที่ดินเป็นของตนเอง ได้มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพเข้าสู่การเป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมหรือประกอบอาชีพค้าขายอิสระ ซึ่งจะเห็นได้จากโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากผลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการใช้ทรัพยากรดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายที่สำคัญได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมศิลปากร และสำนักงานจังหวัด จึงมีความต้องการทราบถึงข้อมูลของมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่ามีมูลค่าเท่าไร มูลค่าทางเศรษฐกิจดังกล่าวได้หลงเหลืออยู่ในจังหวัดมากน้อยเพียงไร และการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ส่งผลให้ชาวอยุธยาสามารถเพิ่มขึ้นจริงหรือไม่ ในรูปแบบใด ซึ่งการศึกษาดังกล่าวนี้ยังไม่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยมาก่อน แต่ข้อมูลที่ได้นี้จะเป็นประโยชน์ต่อจังหวัดในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อคนอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร ดังนั้น คณะวิจัยจึงเห็นว่า ควรจะต้องมีการศึกษาถึงมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร

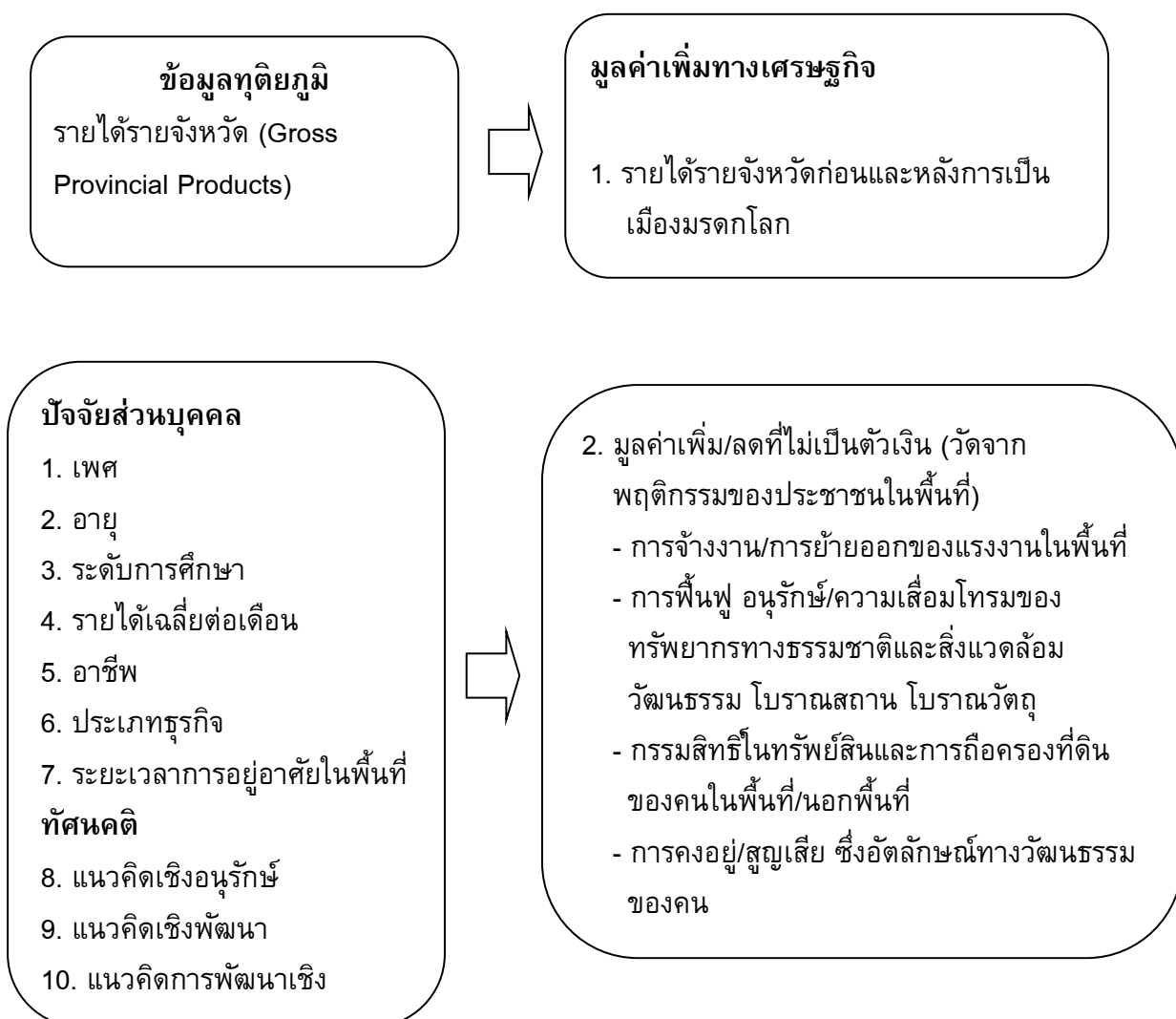
วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวเงินอันเกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร
2. เพื่อค้นหามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่ตัวเงินอันเกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร

3. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร

กรอบแนวคิด

ในการค้นหามูลค่าเพิ่มสุทธิทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวเงินอันเกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อนำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่ม

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ มีขอบเขตเชิงพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดที่รับผิดชอบพื้นที่มรดกโลกอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา ได้แก่ จังหวัดอยุธยา และสำหรับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ได้แก่ จังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สำหรับเนื้อหาที่คณะวิจัยใช้ในการศึกษานั้น จะประกอบด้วยแนวคิดต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

- 1.1 แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยว
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับมรดกโลก
- 1.3 แนวคิดเรื่องมูลค่าเพิ่ม
- 1.4 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดอยุธยา
- 1.5 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร
- 1.6 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

1 พฤศจิกายน 2552 – 30 มิถุนายน 2553

3. ขอบเขตด้านสถานที่

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาธุรกิจที่เป็นส่วนประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่มีการดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร

นิยามศัพท์

ค่าจ้างและเงินเดือน หมายถึง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทแรงงาน

กำไร หมายถึง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทผู้ประกอบการ

ค่าเช่า หมายถึง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทที่ดิน

ดอกเบ็ญ หมายถึง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตประเภท
ทุน

ค่าเสื่อมราคา หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริโภคทุนซึ่งในที่นี้ คือค่าใช้จ่ายทางบัญชีที่
ผู้ประกอบการได้ทำการตัดเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ค่าการจัดการ หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการบริหารจัดการการดำเนินการ

ค่าร้อยละ หรือค่าร้อยละฟรี หรือ ค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิ์ หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับ
จากผู้ขอใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีวิธีในการได้มาซึ่งค่าตอบแทนโดยการคำนวณหลายแบบ
เช่น 1. คิดเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขายหรือจากกำไรของธุรกิจ 2. แบบอัตราคงที่หรือแบบเหมา
จ่ายไม่ว่าแฟรนไชส์จะมีรายได้มากน้อยเท่าไร 3. แบบผสมหรือแบบขั้นบันได ก็คือ อัตราคงที่จำนวน
หนึ่งไม่มากนักเรียกว่าอัตราขั้นบันได และถ้าทำรายรับมากขึ้นก็จะบวกตามเปอร์เซ็นต์ที่มากขึ้น
และ 4. คิดจากยอดสังสินค้าหรือคิดรายหัว

ค่าลิขสิทธิ์ หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้จากการให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ
เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้นโดยการแสดงออกตามประเภทงานลิขสิทธิ์ต่างๆ

ภาษีทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลเรียกเก็บจากผู้ผลิต ซึ่งผู้ผลิตมักจะผลักภาระ
การจ่ายนี้ต่อไปยังผู้บริโภค อันได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และภาษีมลพิษ

แนวคิดเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความคิดของประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณแหล่ง
ท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร
ที่มีต่อโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และชุมชนในลักษณะที่ต้องการจะ
ดูแล รักษา สืบทอดโบราณสถานและโบราณวัตถุเหล่านี้ โดยต้องการให้ทุกอย่างคงสภาพเดิม และ
ไม่เปลี่ยนแปลง และมีความคิดต่อต้านการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ

แนวคิดเชิงพัฒนา หมายถึง ความคิดของประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ที่มีต่อ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และชุมชนในลักษณะที่ต้องการจะพัฒนา
ในรูปแบบต่างๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม และยอมให้มีการ
เปลี่ยนแปลงในโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเดิม

แนวคิดการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความคิดของประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณ
แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-
กำแพงเพชร ที่มีต่อโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และชุมชนในลักษณะที่
ต้องการจะดูแล รักษา สืบทอด พัฒนาโบราณสถานและโบราณวัตถุเหล่านี้ในรูปแบบต่างๆ โดย

ค่านึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงในโบราณสถาน โบราณวัตถุ และวัฒนธรรมได้บ้างเท่าที่มีความจำเป็น และจะค่านึงถึงรายได้หรือผลตอบแทนในระยะยาวมากกว่ารายได้หรือผลตอบแทนในระยะสั้น

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวเงิน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของตัวเลขทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน กำไร ค่าเช่า ดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา ค่าการจัดการ ค่าร้อยละ ค่าลิขสิทธิ์ และภาษีทางอ้อม

มูลค่าเพิ่ม/ลดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นตัวเงิน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในการจ้างงานของแรงงานในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ การเปลี่ยนแปลงในกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและการถือครองที่ดินของคนในพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตหรือความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่จังหวัดอยุธยา สุโขทัยและกำแพงเพชร

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อเรียนรู้ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น โดยในการเดินทางนั้นได้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เดินทางกับธุรกิจและบริการต่างๆ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวประเภทเชิงปัญญา และเพิ่มสีสันให้กับชีวิตด้วยการเรียนรู้ธรรมชาติแวดล้อม และซึมซับแบบแผนความเป็นอยู่ของตนและคนกลุ่มอื่น การเรียนรู้อาจผ่านทางสื่อ การสังเกตการณ์ หรือการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ความสุขสันต์ที่แท้จริงเกิดจากความเข้าใจธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

มรดกโลก หมายถึง สถานที่ซึ่งมีคุณค่าสูงส่งอันประมาณค่ามิได้ และจะหาสถานที่อื่นใดมาแทนที่ก็ไม่ได้ คุณค่าอันยิ่งยวดนี้มีได้เป็นเพียงของชนชาติใดชาติหนึ่ง แต่เป็นของมนุษยชาติทั้งปวง ความเสื่อมสูญของแหล่งมรดกโลกแห่งใดก็ตาม เท่ากับความยากจนเสื่อมโทรมของประชาชนทั้งโลก แหล่งมรดกโลกจึงเป็นสถานที่ที่ต้องได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษเพื่อต่อต้านกับภัยทุกประการที่จะมาคุกคาม

อุทยานประวัติศาสตร์ หมายถึง บริเวณที่มีหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์สมัยใดสมัยหนึ่งของประเทศ หลักฐานและความสำคัญดังกล่าวอาจเป็นทางวัฒนธรรม การเมือง และสังคมวิทยาก็ได้

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Value Added: EVA) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของธุรกิจเชิงเศรษฐศาสตร์ โดยคำนวณได้จากการนำต้นทุนเงินทุนที่ใช้ไป (Capital Charge) หรือต้นทุนค่าเสียโอกาสของเงินทุนที่นำมาใช้ในกิจการ มาหักออกจากกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) ที่ได้มีการดึงเอารายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับต้นทุนดำเนินงานปกติ ออกจากกำไรสุทธิ และเมื่อองค์กรสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ($EVA > 0$) หรือสร้างรายได้เหนือค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมด แสดงว่าองค์กรมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และทำให้คาดการณ์การเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน

คลัสเตอร์ คือ กลุ่มของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้อง มารวมตัวดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Geographic Proximity) มีความร่วมมือเกื้อหนุน เชื่อมโยงและเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร (Commonality and Complementary) ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน โดยความเชื่อมโยงในแนวตั้ง (Vertical Linkage) เป็นความเชื่อมโยงของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ตั้งแต่ธุรกิจต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และความเชื่อมโยงในแนวนอน (Horizontal Linkage) เป็นความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสนับสนุนด้านต่างๆ รวมทั้งธุรกิจให้บริการ สมาคมการค้า สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม สถาบันวิจัยพัฒนา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน ด้วยการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างนวัตกรรมร่วมกัน

วิถีการผลิต หมายถึง ลักษณะการดำเนินกิจกรรมการนำปัจจัยที่ดิน ทุน แรงงาน และการประกอบการมาเข้าสู่กระบวนการแปลงรูปเพื่อทำให้มูลค่าเพิ่มขึ้น โดยการดำเนินงานดังกล่าวได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลา

โครงสร้างตลาด หมายถึง ลักษณะการจัดองค์กรของตลาดสินค้าใดสินค้านั้นๆ โดยเฉพาะ ซึ่งจะเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายในตลาด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อในตลาด และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายในตลาด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายรายเก่าที่มีต่อผู้ขายในตลาดรายใหม่อีกด้วย ลักษณะเหล่านี้จะชี้ให้เห็นถึงระบบการแข่งขันและตั้งราคาสินค้าในตลาดได้อย่างชัดเจน และการพิจารณาถึงโครงสร้างตลาดในลักษณะนี้จะพิจารณาได้จากพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันและเป็นคู่แข่งกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จังหวัดอยุธยา สุขุขทัยและกำแพงเพชรได้แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริง
2. จังหวัดอยุธยา สุขุขทัยและกำแพงเพชรทราบถึงรูปแบบการแข่งขันและการกระจุกตัวของธุรกิจในแต่ละรายอุตสาหกรรมเพื่อที่จะสามารถควบคุมและบริหารจัดการให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสม
3. ก่อให้เกิดการประสานกันทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน
4. จังหวัดอยุธยา สุขุขทัยและกำแพงเพชรได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินงานเมื่อมีข้อขัดแย้งในเรื่องการอนุรักษ์และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ